

Projectleider	dr. Jan Verhagen		
Instituut	Plant Research International		
Email	jan.verhagen@wur.nl		
Consortium	Wageningen UR: PRI, Alterra, LEI, DPW		
Project website			
Startdatum	1 januari 2006	Einddatum	31 december 2007

Context / maatschappelijk probleem

Momenteel worden beslissingen in de landbouw sector genomen op basis van trends in markt en beleid. Klimaatverandering wordt, ondanks dat het een additionele stress is, niet meegewogen bij belangrijke beslissingen zoals het voortzetten of uitbreiden van een bedrijf. Hierin schuilt het gevaar van verkeerde of verlate beslissingen en investeringen met eventueel schadelijke of fatale gevolgen die door kunnen werken in de verwerkende en aanleverende industrieën. Dit risico speelt zich af tegen de achtergrond dat landbouw in Europa een economische activiteit is waaraan via het agribusiness complex banen en daarmee inkomens verbonden zijn. De sector reageert sterk op signalen uit markt en beleid. Dit is duidelijk merkbaar aan de invloed die het gemeenschappelijk landbouw beleid (GLB) op de Europese landbouw heeft gehad. Hervormingen van het GLB gericht op het afschaffen van subsidies en tarieven, die bedrijven beschermen tegen interne en externe competitie, zullen de opties en kansen van deze bedrijven sterk beïnvloeden.

Wat wordt nu onderzocht?

In dit project worden de effecten van markt en klimaatverandering op de sector bekeken. Doel is een inschatting te krijgen van de gebieden in Europa waar landbouw hoogst waarschijnlijk de belangrijkste economische activiteit zal blijven en de gebieden waar niet-landbouw activiteiten waarschijnlijk belangrijker gaan worden. Hiervoor worden twee contrasterende markt en klimaatscenario's vergeleken op twee tijdstippen: 2020 en 2050. De focus ligt op tarwe, aardappel en melkveehouderij. De invloed van klimaatverandering op de melkveehouderij zal via grasland productie in kaart worden gebracht.

Wat is het resultaat en voor wie?

De resultaten van de studie zullen worden gepresenteerd in een reeks van kaarten. De ruimtelijke weergave van de

toekomstmogelijkheden voor de drie sectoren kan door beleid en bedrijven gebruikt worden bij de strategische planning.

De volgende stappen werden uitgewerkt:

1. Schatting van de beschikbare hoeveelheid (ton) van tarwe, aardappels en melk voor 2020 en 2050. Deze schatting is gebaseerd op de productiviteit (ton/ha) in 2020 en 2050 en het productie areaal (ha) in 2005
2. Schatting van de productie vraag (ton) voor tarwe, aardappels, en melk in 2020 en 2050. Deze schatting is gebaseerd op mondiale handel en productie, demografische ontwikkelingen en economische groei
3. Aanpassen van de beschikbare hoeveelheid aan de productie vraag voor 2020 en 2050. Dit zal worden gedaan via de herschikking van productieregio's op basis van de competitieve kracht van de regionale landbouw op de mondiale en regionale markt

Deze stappen zijn uitgewerkt voor twee scenario's (A1 en B2) voor de 27 landen van de EU (EU27) en de EU tot aan de Oeral (inclusief Turkije). Voor EU27 zijn de resultaten gepresenteerd op NUTS1 niveau. Voor de EU-Oeral is NUTS0 gebruikt. De gewas en bedrijfsdata zijn ontleend aan Eurostat (2007).

